

UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Bilans novčanih tokova

Napomene uz finansijske izvještaje za 2020. godinu

2-60

Izvještaj nezavisnog revizora

Akcionaru društva Unika Neživotno osiguranje a.d. Podgorica

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva Unika Neživotno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“) na dan 31. decembra 2020. godine, i finansijske uspješnosti i tokova gotovine Društva za godinu završenu na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori, Zakonom o osiguranju važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Društva uključuju:

- bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine;
- bilans uspjeha za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- bilans novčanih tokova za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji važećim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovлен Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisi u odnosu na Društvo u skladu sa Međunarodnim Etičkim Kodeksom za Profesionalne Računovode (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovode (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore.

Ostale informacije uključujući Godišnji izvještaj menadžmenta

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izvještaj menadžmenta (ali ne uključuje finansijske izvještaje i izvještaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se puža uvjeravanje o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije, navedene u tekstu gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedosljednost između njih i finansijskih izvještaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta, sprovedli smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore. Te procedure uključuju razmatranje da li Godišnji izvještaj menadžmenta sadrži objelodanjivanja koja se zahtijevaju članom 11 Zakona o računovodstvu.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- Godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen je u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore; i
- Informacije navedene u Godišnjem izvještaju menadžmenta, za finansijsku godinu za koju se pripremaju finansijski izvještaji, su konzistentne sa finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumijevanja poslovanja društva i njegovog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahtijeva da saopštimo u izvještaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori, Zakonom o osiguranju važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo uslijed pronevjere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed pronevjere ili greške, i izdavanje revizorskog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji važećim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed pronevjere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji važećim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usled pronevjere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevjere je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što pronevjera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Biljana Bogovac
Biljana Bogovac
Licencirani ovlašćeni revizor

Podgorica, 20. april 2021. godine

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica
PricewaterhouseCoopers d.o.o., Podgorica

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad
Sjedište: Podgorica
Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
Šifra djelatnosti: 6512

BILANS STANJA
od 01.01. do 31.12.2020
AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Tekuća godina	Pretходна godina
1	2	3	31-12-20	5
A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)			119	594
000 A.1.Gudvili				
002,003,004 A.2.Druge dugoročna nematerijalna imovina			15	269.930
005,006 A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska			15	(269.811)
008,009 A.4.Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)			15	(269.336)
B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			146.282	168.147
010 B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja				
011,012 B.2.Oprema i sitem inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			16	552.637
013 B.3.Potraživanja po osnovi datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje				-
014,015,016 B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji			16	19.521
019 B.5.Isprawka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			16	(425.875)
C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)			8.068.251	4.513.358
D. Dugoročna finansijska ulaganje kapitala i tehničkih rezervi			8.068.251	4.513.358
020,030,040,050 C1.1.Hartije od vrijednosti			17	7.918.251
021,031,041,051 C1.2.Obveznice,odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti				
022,032,042,052 C1.3.Akcije				
023,033,043,053 C1.4.Ulaganja u investicione fondove				
024,034,044,054 C1.5.Dugoročni depoziti i druge dugoročna finansijska ulaganja			17	100.000
025,035,045,055 C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za				
026 C1.7.Udjeli i učešće u društvinama			17	50.000
027 C1.8.Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja				
028,036,046,056 C1.9.Izvedeni finansijski instrumenti				
029,037,047,057 C1.10.Druge dugoročna finansijska ulaganja				
038,048,056,068 C1.11.Stalna imovina koja se drži za prodaju				
C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva				
080,081,083,084 C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i				
082 C2.2.Depoziti kod grupe banaka,kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka				
086,087 C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva				
D.Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+E.3)			3.543.453	7.026.727
180,182,184 D.1.Hartije od vrijednosti			17	1.018.050
181,183,185 D.2.Kratkoročni depoziti kod banaka			18	1.710.000
186 D.3.Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja				15.404
E. Kratkoročne sredstva (E.1+E.2+E.3)			1.839.340	1.784.596
11 E.1.Gotovinska sredstva			19	400.459
E.2.Kratkoročna potraživanja				1.438.881
12 E.2.1.Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja			20	1.194.076
13 E.2.2.Kratkoročna potraživanja za premje reosiguranja i saosiguranja				-
14 E.2.3.Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta				-
15 E.2.4.Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja			20	2.140
16 E.2.5.Kratkoročna potraživanja iz finansiranja			20	59.133
17 E.2.6.Druga kratkoročna potraživanja			20	183.533
310,311,319,320 E.3.Zaljive materijala i sitnog inventara				-
970,972,977 F.Udio reosiguravača u tehničkim rezervama				2.161.255
G. Aktivne vremenske razgraničenja			1.948.547	2.231.019
192 G.1.Odloženi troškovi sticanja osiguranja			22	1.378.975
190,193,194 G.2.Ostala aktívna vremenska razgraničenja			22	469.571
H. Odložena poreska sredstva				46.904
UKUPNO AKTIVA			17.654.151	17.770.321

grupa računa	POZICIJA	Napomena		Pretходна godina
1	2	3	5	
A. Osnovni kapital (A.1+A.2)				8.695.000
900 A.1.Aktički kapital-obične akcije			23	8.695.000
901 A.2.Aktički kapital-povlašćene akcije				
B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)			(9.785.668)	(4.565.585)
910 B.1.Kapitalne rezerve				-
911 B.2.Rezerve iz dobiti				
B.2.1.Zakonske rezerve				
B.2.2.Rezerve ze sopstvene akcije				
B.2.3.Statutarne rezerve				
B.2.4.Ostale rezerve iz dobiti				
919 B.3.Sopstvene akcije				
940,949 B.4.Revalorizacione rezerve				
B.5.Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)			(9.785.668)	(4.565.585)
920,925 B.5.1.Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)			23	(4.565.585)
921,926 B.5.2.Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)				779.917
C.Rezervisanje (C.1+C.2+C.3)				11.425.690
C.1.Bruno tehničke rezerve				11.395.542
C.1.1.Bruno prenose premije				11.195.885
C.1.2.Bruno rezervisanja za nastale prijavljene štete			24	6.691.199
C.1.3.Bruno rezervisanja za nastale i neprijavljene štete			24	1.621.042
C.1.4.Bruno rezervisanja za troškove likvidacije šteta			24	2.776.597
C.1.5.Bruno rezervisanja za izravnanje rizika			24	212.089
C.1.6.Bruno ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja			24	113.019
C.2.Matematičke rezervisanja i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja				181.808
C.2.1.Bruno matematičke rezervisanja za životna osiguranja				
C.2.2.Bruno matematičke rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik				
C.2.3.Bruno matematičke rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička				
C.2.4.Bruno rezervisanja za učešće u dobiti				
C.3.Ostala rezervisanja				9.805
C.3.1.Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine				9.805
C.3.2.Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja				9.209
D. Kratkorčne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.7)				507.922
D.1.Kratkorčne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja			25	63.760
D.2.Kratkorčne obaveze za premije i saosiguranja i reosiguranja			25	272.390
D.3.Kratkorčne obaveze za udjele u iznosima šteta				-
D.4.Druge kratkorčne obaveze iz poslova osiguranja			25	108.633
D.5.Kratkorčne obaveze iz finansiranja				68.312
D.6.Kratkorčne obaveze prema zaposlenima			25	88
D.7.Druge kratkorčne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti			25	63.050
E.Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.6)				318.237
E.1.Obaveze prema bankama				
E.2.Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti				
E.3.Druge finansijske obaveze				
E.4.Obaveze za odloženi porez				
F.Pasivna vremenska razgraničenja				811.206
UKUPNO PASIVA			17.654.151	17.770.321

U Podgorici, 19.04.2021.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović

Izvršni direktor: Maja Belević

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad

Sjedište: Podgorica

Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje

Šifra djelatnosti: 6512

BILANS NOVČANIH TOKOVA

od 01.01. do 31.12.2020.

	POZICIJA	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
			1	2
A Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti				
1 Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti			12.438.198	13.137.589
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			12.292.827	12.875.435
Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)			8.242	74.353
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda			137.129	187.800
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda				
2 Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti			12.020.406	11.851.317
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			4.101.872	4.040.972
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)			1.789.804	1.297.074
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda			1.603.227	1.459.954
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina			1.174.754	1.040.594
Odlivi po osnovu zakupnina			206.261	283.638
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)			484.072	566.645
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja			2.660.417	3.162.439
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda				
3 Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti			417.791	1.286.272
B Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja				
1 Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja			14.826.448	3.535.037
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti				
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti			5.605.587	2.704.078
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava			3.500	
Prilivi od zakupnina				
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja			9.217.361	830.959
2 Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja			14.566.969	4.131.059
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore			5.542.227	3.062.762
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori			9.024.742	1.064.980
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava				
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja				3.317
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja			259.480	(596.021)
C Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja				
1 Prilivi iz aktivnosti finansiranja			-	1.300.000
Priliv po osnovu izvršenih uplate kapitala				
Priliv po osnovu dugoročnih kredita				
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita				1.300.000
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
2 Odliv iz aktivnosti finansiranja			517.650	1.800.000
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija				
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita				
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita			500.000	1.800.000
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja			17.650	
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja			(517.650)	(500.000)
D Neto promjena gotovine			159.621	190.250
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA			400.459	240.837
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA			240.837	50.587

U Podgorici, 19.04.2021.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Ivana Pavlović

Ivana Pavlović

Izvršni direktor: Nela Belević

Nela Belević

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad
 Sedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6512

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 od 01.01. do 31.12.2020.

	Uplaćeni kapital-redovne akcije	Uplaćeni kapital-povlašcene akcije	Revalorizacijska rezerva - zemljište i građevinski objekti	Revalorizacijska rezervacija finansijske ulaganja	Ostale revalorizacijske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	8.695.000									3.964.180
Ispravka greški prethodnog perioda										
Promjena računovodstvenih politika										
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive										
Realizovani dobitci/gubici/gubici od finansijske imovine										
Ostali dobitci/gubici priznati direktno i kapitalu i										
Dobitak/gubitak prethodnog perioda										
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										
Dividende										
Prenos dobiti u rezerve										
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	8.695.000									(4.730.820)
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	8.695.000									4.909.332
Ispravka greški prethodnog razdoblja										
Promjena računovodstvenih politika										
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive										
Realizovani dobitci/gubici od finansijske imovine										
Ostali dobitci/gubici priznati direktno i kapitalu i										
Dobitak/gubitak tekućeg perioda										
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										
Dividende										
Prenos dobiti u rezerve										
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	8.695.000									(3.785.668)

U Podgorici, 19.04.2021.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Maja Pavlović

Izvršni direktor: Nela Belević

[Handwritten signature]

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2020. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Acionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteiligung" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" GmbH Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod registarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06, 19/07, Sl. List CG", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 55/16).

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 12 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2020. godine, Društvo je imalo 212 zaposlenih (2019: 211).

Vlasnik 100% kapitala Društva (86.950 akcija) je UNIQA Österreich Versicherungen AG.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. list RCG", br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG" br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje ("Sl. list RCG" br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

Zakon o računovodstvu Crne Gore (Sl. List CG br. 052/16) zahtijeva da Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Stoga su u primjeni samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (sa izuzetkom MSFI 7), kao i MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl.list CG“, br. 5/11).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.1. Osnova za sastavljanje (Nastavak)

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

- 1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.
- 2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koji odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Društva, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2020. godinu konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje objelodanjeni su u napomeni 2.2.

Društvo je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primijenilo računovodstvene politike objelodanjene u daljem tekstu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.1. Osnova za sastavljanje (Nastavak)

Usvajanje novih i izmenjenih Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja

Standardi koji su izdati i prevedeni ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

MSFI 16 "Lizing"

MSFI 16 predstavlja jedinstveni model obuhvatanja lizinga. Shodno standardu, Društvo treba da u svojim izveštajima priznaje kao sredstvo pravo korišćenja tog sredstva i lizing obavezu koja predstavlja obavezu za plaćanje. Standardom su predviđeni izuzeci u vidu kratkoročnih sredstava i sredstava male vrijednosti. MSFI 16 u Crnoj Gori stupa na snagu na dan 1. januar 2021. godine. Imajući navedeno u vidu, Društvo nije odabralo raniju primjenu. Društvo je sprovelo procjenu efekta koju bi primjena ovog standarda imala na priložene finansijske izveštaje. Efekat primjene bi mogao biti drugačiji jer Društvo nije finaliziralo testiranje i procjenu kontrola nad novim informacionim sistemom. Ne očekuje se značajan uticaj na finansijski lizing u kojima je Društvo zajmodavac. Na osnovu trenutno raspoloživih informacija, Društvo procjenjuje da će priznati obaveze po osnovu lizinga u rasponu od EUR 190.000 do EUR 210.000. Društvo će primijeniti pojednostavljeni pristup tranzicije i neće korigovati uporedne podatke za godinu prije usvajanja. Pravo korišćenja imovine na dan tranzicije će biti vrednovano kao da su nova pravila oduvek bila u primjeni.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3. Korišćenje procjena i ključnih prepostavki

Priprema finansijskih izveštaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i prepostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane prepostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izveštaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prepostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih.

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2019. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu, i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

2.6 Operativno okruženje

Crna Gora pokazuje određene karakteristike tržišta u razvoju. Dana 12. marta 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija proglašila je izbijanje COVID-19 globalnom pandemijom. Kao odgovor na pandemiju, crnogorske vlasti su sprovele brojne mjere pokušavajući da obuzduju širenje i uticaj COVID-19, kao što su zabrane putovanja i ograničenja, karantini, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, uključujući zatvaranje. Gore navedene mjere su postepeno popuštane tokom 2020. i 2021. godine. Te mjere su, između ostalog, ozbiljno ograničile privrednu aktivnost u Crnoj Gori i imale su negativan uticaj, a mogле bi da nastave da negativno utiču na preduzeća, učesnike na tržištu, klijente društva, kao i na crnogorsku i globalnu ekonomiju u neodređenom periodu.

Procenjuje se da je ukupna privredna aktivnost u Crnoj Gori u 2020. godini, mjerena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), zabilježila pad od 17% u odnosu na 2019. Godišnja stopa inflacije je -0,1%.

Rukovodstvo preduzima neophodne mjere kako bi se osigurala održivost poslovanja Društva i kako bi podržala svoje klijente i zaposlene, kao što su:

- kontinuirano unapređivanje digitalne aplikacije u smislu novih mogućnosti digitalnog osiguranja, poput vršenja transakcija i procesuiranja proizvoda osiguranja na potpuno digitalan način
- prelazak na rad od kuće za većinu zaposlenih u Centrali (prosjek u 2020 godini je bio 75%, sa mogućnošću u slučaju potrebe i do 95%)
- intenziviranje on-line treninga i obuka za zaposlene on-line poslovna komunikacija između zaposlenih i zaposlenih i klijenata
- podizanje svijesti zaposlenih o Cyber rizicima
- strogo praćenje performansi sistema
- odgovorno upravljanje troškovima - usvojen plan štednje u cilju smanjenja troškova
- održavanje Društva u potpunosti operativnim, uz očuvanje bezbjednosti i zdravlja zaposlenih i klijenata

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

Iako Covid nije imao značajnih efekata na poslovanje, Društvo je zabilježilo pad premije u 2020. godini za 4,70% u odnosu na 2019. godinu gde je pad zabilježen u putnom osiguranju od 36,30% (zbog zabrane putovanja i ograničenja, karantina i zatvaranja granica).

Nasuprot tome a u skladu sa tržišnim trendom, zabilježen je rast premije u ostala osiguranja imovine. Društvo je, prilikom procjene naplativosti potraživanja, sva potraživanja čija je starost preko godinu dana, obezvrijedio 100% što je istovremeno učinjeno i po osnovu klijenata iz turističke djelatnosti.

Buduće efekte trenutne ekonomske situacije i gore navedene mjere je teško predvideti, a trenutna očekivanja i procene rukovodstva mogu se razlikovati od stvarnih rezultata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izvještaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se kao ugovori o osiguranju.

Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opših uslova, Društvo kao značajan osiguravajući rizik smatra mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenosi finansijski rizik.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja neživotnog osiguranja predstavljaju iznose fakturisane premije, nakon umanjenja za porez, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju, odnosno saosiguranju, umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Odbor direktora Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju aktuara.

Bonusi i popusti se odobravaju u skladu sa uslovima i u procentima propisanim internim aktima. Društvo odobrava popuste u skladu sa Tarifom a na osnovu procijenjenog rizika, dodatnog sistema zaštite, ugovorenog trajanja osiguranja, broja osiguranih rizika, u zavisnosti od načina i dinamike plaćanja premije i sl.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i aktivnog saosiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

Prenosna premija se obezbeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro rata temporis.

3.4. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru neto prihoda od ostalih usluga iskazuju se prihodi od naplaćenih ispravljenih ili otpisanih potraživanja, prihodi od prodaje zelene karte i drugo.

3.5. Rashodi naknada šteta

Rashodi naknada šteta predstavljaju rashode za isplatu šteta koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada šteta, koji su uvećani za troškove vezane za isplatu šteta, umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajeve šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

3.6. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa Garantnom fondu, troškove preventivnih aktivnosti, troškove nadzornog organa, troškove vatrogasnog doprinosa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove osiguranja.

3.7. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su provizije zastupnicima/posrednicima za prodane premije osiguranja, materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškove pribave čine: troškovi koji se mogu direktno pripisati pribavi i troškovi koji se ne mogu direktno pripisati pribavi i koji se po ključu raspoređuju na troškove pribave.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

3.8. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva, depozite i obveznice i druge prihode.

Finansijski rashodi obuhvataju kamate po osnovu zajma i naknade za kupovinu obveznica i druge rashode.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.9. Porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i u 2020. godini iznosila je 9% od poreske osnovice (2019: 9%).

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.9. Porezi (Nastavak)

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se очekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Priznavanje odloženog poreskog sredstva je moguće samo do granice do koje se очekuje da će njihov knjigovodstveni iznos biti nadoknađen u obliku ekonomskih koristi koje pritužu u osiguravajuće društvo u narednim periodima tj. da će iz korišćenja te imovine biti moguće ostvariti oporezive ekonomске koristi (oporeziva dobit). Imovina koja podliježe oporezivanju se smanjuje u momentima kada nije izvjesno da će oporezive ekonomске koristi od imovine biti realizovane.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio finansijskog rezultata – drugi prihodi ili drugi rashodi.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6	16,67%
Ostala oprema	4 – 11	9,09 – 25%
Kancelarijski namještaj	8 – 10	10 – 12,50%
Kompjuterska oprema	4 – 9	11,11 – 25%

Upotrebni vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasificira svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospijeća.

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze steceni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Krediti (pozajmice) i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. U bilansu stanja Društva krediti i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalentne.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća

Ulaganja koja se drže do dospijeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća.

Svaka prodaja ili reklasifikacija značajnijeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospijeća, uzrokovala bi reklasifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospijeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospijeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primjenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;
- ako postane vjerovatno da će dužnik otići u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima preduzeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje („Sl. List CG br. 77/10, 24/11 i 06/13) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze, provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Procjenjivanje se vrši pojedinačno i za sva potraživanja za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti, iskazuje se kao rashod perioda i za isti iznos umanjuje se bilansna aktiva.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši indirektni otpis, tj. ispravku vrijednosti i to:

- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospijeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cijelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prвobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Lizing

Lizing se klasificuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose, u najvećoj mjeri, svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasificuje kao operativni.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjem vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čine akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i akumulirani gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje mora iznositi najmanje EUR 3.000.000. Na dan sačinjanja finansijskih izveštaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 marginе solventnosti. Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Prenosna premija

Prenosna premija predstavlja dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosna premija se obrazuje izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom „pro-rata-temporis“, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosnu premiju utvrđuje ovlašćeni aktuar.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.15. Bruto tehničke rezerve (Nastavak)

Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za nastale prijavljene neriješene štete i nastale neprijavljenе štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za prijavljene neriješene štete i neprijavljenе štete, nastale do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine rezervacije za nastale prijavljene neriješene štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine svake neriješene štete. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odstetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa riješenih šteta u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se u svim vrstama osiguranja vrši po paušalnoj metodi i metodi očekivane kvote šteta, dok se u sljedećim vrstama osiguranja: osiguranje od posljedica nezgode, osiguranje motornih vozila, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i osiguranje od opšte odgovornosti, vrši po metodi lancane ljestvice, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u dатој vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u dатој vrsti osiguranja primenjuju u obračunu.

Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3.16. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionim planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Ostala primanja zaposlenih

Pomoć zaposlenima po odluci Izvršnog direktora

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.16. Primanja zaposlenih (Nastavak)

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada zaposlenom nije obezbijeđeno ni jedno od prava predviđenih Programom ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, koji donosi nadležni organ Društva. Zaposlenom koji je ostvario pravo na otpremninu, u smislu člana 94 Zakona o radu (zbog proglašenja tehnološkim viškom), prestaje radni odnos, odnosno otkazuje se ugovor o radu, danom kada je isplata izvršena.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Društvo radi procjene i prepostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Ispравka vrijednosti potraživanja

Društvo se rukovodi smjernicama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospijeća i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procjenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izglede za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se na ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2020	31.12.2019
Bruto izloženost	1.739.598	1.847.775
Ispravka vrijednosti potraživanja	(300.717)	(304.016)
% ispravke vrijednosti	17,29%	16,45%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 17.396 (31. decembra 2019: EUR 18.478), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 17.396 (31 decembra 2019: EUR 18.478).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljenе štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja vještaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procjenjene obaveze za nastale a neprijavljenе štete.

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može drugačije, onda po vrstama osiguranja.

Za ugovore o osiguranju u kojima su obaveze iskazane u stranoj valuti, rezervisane štete obračunavaju se ukoliko je to moguće u stranoj valuti (kod pojedinačne procene za svaku štetu obračun u stranoj valuti je obavezan) i preračunavaju u EUR po kursu na kraju obračunskog perioda na način saglasan odredbama ugovora o osiguranju.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljenе štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene, mogu obuhvatati, ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisane štete (budući razvoj po prijavljenim štetama – IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rešavanja odštetnog zahtjeva.

Izuzetno od prethodnog stava, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Iznos rezervisanih šteta iz prethodnog stava ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

Rezervisane nastale a neprijavljene štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve šete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljene štete obračunavaju se sljedećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica ("chain ladder");
2. metoda očekivane kvote šteta ("expected claims ratio");
3. paušalna metoda.

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po metodama iz prethodnog stava ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rešavanje i isplatu šteta, kao ni rentne štete.

Ukoliko podaci za utvrđivanje rezerve za nastale a neprijavljene štete ne sadrže i podatke o rentnim štetama, rezervu za nastale a neprijavljene rentne štete je potrebno posebno utvrditi koristeći navedene metode.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih ljestvica, vrši se u sljedećim vrstama osiguranja:

- (01) Osiguranje od posljedica nezgode
- (03) Osiguranje motornih vozila
- (10) Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila
- (13) Osiguranje od opšte odgovornosti

uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi očekivane kvote šteta i po paušalnoj metodi, vrši se u svim vrstama osiguranja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u dатoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u dатoj vrsti osiguranja primjenjuju u obračunu. Društvo je dužno da obezbjedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom paušalne metode.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktnе troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektnе troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta rt.

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta rt i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje ideo reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primijenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanji za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

Procedurom o kontinuiranom praćenju adekvatnosti rezervisanih šteta, predviđeno je da na osnovu rezultata analize dovoljnosti rezervisanih šteta, u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, služba za procjenu i likvidaciju šteta pristupa analizi razloga za to i preduzima odgovarajuće mјere u cilju obezbjeđenja dovoljnosti rezervisanih iznosa za štete, a u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, to čini ovlašćeni aktuar.

Rezervisanja za sudske sporove

Društvo sprovodi pojedinačnu procjenu svih sudskeh sporova. Iznos rezervisanja Društvo određuje na osnovu profesionalnih pravnih savjeta.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor poslovanja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br.063/17 od 04.10.2017.“), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži analitičke prikaze bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

6.1. Opšti dio

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, zaštite interesi osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica, zaposlenih, akcionara i drugih povjerilaca Društva, kao i sprečavanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje prij svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim lošim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata procese i procedure neophodne za neprekidno identifikovanje, mjerjenje, ublažavanje, nadzor i izvještavanje o pojedinačnim rizicima, uključujući i njihovu međuzavisnost. Strategija upravljanja rizicima Društva proizilazi iz poslovne strategije i inherentnih rizika vezanih za njeno sprovođenje. Apetiti Društva za preuzimanje rizika uključeni su u strategiju upravljanja rizicima, kao i ukupnu strategiju poslovanja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Opšti dio (Nastavak)

Ključne osnove strategije upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Rizici osiguranja u vezi sa neživotnim osiguranjem	Društvo teži visokoj diversifikaciji rizika kroz moderan multilinijski pristup osiguranju u smislu ponude širokog spektra pokrića u poslovima sa stanovništvom i malim pravnim licima (<i>retail business</i>) i postepenu izgradnju selektivnog portfolija poslova sa velikim pravnim licima (<i>corporate business</i>). Težimo stabilnoj strukturi portfelja sa posebnim naglaskom na pokriće rizika koji nisu u vezi sa motornim vozilima.
Tržišni rizik	Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama. Proces strateške alokacije sredstava koristimo za upravljanje tržišnim rizikom u okviru regulatornih ograničenja, pri čemu se rukovodimo principom opreznosti.
Kreditni rizik	Kreditnim rizikom Društvo upravlja pre svega kroz selektivan i oprezan pristup izboru drugih ugovornih strana. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Operativni rizici	Društvo je implementiralo transparentan sistem upravljanja i uspostavilo ključne funkcije u okviru tog sistema, koje zajedno sa sistemom internih kontrola uspostavljenim u Društvu doprinose ograničavanju izloženosti Društva operativnim rizicima. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Razvoj sistema prepoznavanja, mjerena i upravljanja rizicima, kao osnova za kratkoročno i dugoročno planiranje i očuvanje adekvatnosti kapitala, predstavlja osnovu za očuvanje solventnosti Društva.

Društvo je implementiralo jasan model upravljanja koji uvećava konkurentske mogućnosti i povećava vrijednost Društva. Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društvu, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br.40/11) i Statutom Društva br.SA-IV-4/1 od 25.04.2016.godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Opšti dio (Nastavak)

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interni revizij, usklađenost poslovanja (u okviru Pravne službe) i sistem internih kontrola. Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja "rizičnog profila" Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

- Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete
- Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta,
- Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Pravilnik o radu Komiteta za rizike,

a interno su usvojene i politike UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapređivanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika sistema internih kontrola,
- Politika upravljanja rizicima,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva

Težište upravljanja rizicima unutar sistema upravljanja i procesa koji se odvijaju u Društvu je ostvarenje strateških ciljeva. Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbjeđuje periodično izvještavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Opšti dio (Nastavak)

Izvršni direktor i drugi ključni organi u procesu odlučivanja uzimaju u obzir informacije dostavljene kao dio sistema upravljanja rizicima.

Interne kontrole definišu okvir koji obezbjeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Implementacija okvira sistema internih kontrola Društva inicijalno podrazumeva procjenu poslovnih procesa koji sa aspekta uticaja na bilansnu sumu Društva, tekući i(ili) budući rezultat poslovanja imaju najveći uticaj. Na bazi pomenute procjene, kao ključni poslovni procesi Društva definisani su:

- Upravljanje rizicima
- Preuzimanje rizika u osiguranje
- Obrada i rješavanje odštetnih zahteva
- Razvoj proizvoda
- Upravljanje imovinom
- Finansijsko izvještavanje
- Finansijske transakcije
- Računovodstvo
- Finansijski kontroling
- Reosiguranje
- Informacione tehnologije.

Trenutni model za upravljanje rizicima Društva je zasnovan na Solventnost I principima i obuhvata:

- Rizik osiguranja i reosiguranja
- Finansijski rizik: tržišni rizik, rizik likvidnosti i kreditni rizik;
- Operativni rizik (uključujući pravni rizik i rizik informacionih tehnologija).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2020. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz racio solventnosti na nivou od 137,64%.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Strategija Društva u pogledu upravljanja rizikom je da putem odgovarajućih procedura, postupaka, sistemom internih kontrola i radnji obezbijedi nesmetano poslovanje Društva kao i zaštitu imovine i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca Društva. Za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom u Društvu je odgovorno rukovodstvo Društva.

U okviru sistema internih kontrola, definisane su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovode definisane ciljeve. Rukovodstvo društva je uspostavilo sistem kvartalnog izvještavanja o rizicima kojima je društvo izloženo kao i o mjerama koje se preduzimaju za ublažavanje potencijalnih rizika. U okviru izvještaja svi rizici se klasificuju po vjerovatnoći nastanka i stepena uticaja na poslovanje društva. Na bazi navedenog izvještaja, preduzimaju se određeni koraci za eliminisanje ili ublažavanje potencijalnih rizika.

Rizik osiguranja na 31.12.2020. godine ogleda se u sledećem:

- Dovoljnost premije i prenosne premije i tehničke rezerve Društva su na adekvatnom nivou;
- Nivo samopridržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samopridržaja u reosiguranje je oprezna i adekvatna

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost.

Cedirano reosiguranje sadrži kreditni rizik i takva potraživanja od osiguranja su prikazana nakon umanjenja za nenaplative iznose. Društvo prati finansijsko stanje reosiguravača i sklapa ugovore s reosiguravačima koji imaju rejting A.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (Nastavak)

Tabelarni prikaz premija osiguranja i premija datih u reosiguranje po vrstama osiguranja dat je u sljedećem pregledu:

U EUR	Premija osiguranja	31.12.2020.		31.12.2019.	
		Premija data u reosiguranje	Neto	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje
Nezgoda	1.580.649	(508.430)	1.072.219	2.335.451	(597.646)
Zdravstveno	800.648	-	800.648	723.165	-
Kasko	561.564	(212.247)	349.317	668.475	(285.908)
Transport	14.917	7.139	22.056	16.291	(9.712)
Imovina požar	559.854	(350.149)	209.705	439.332	(262.364)
Ostala imovina	1.983.702	(1.593.004)	390.698	1.660.109	(1.194.143)
Autoodgovornost	5.313.542	(77.103)	5.236.439	5.423.572	(111.858)
Odgovornost plovni objekti	81.036	(41.310)	39.726	96.433	(53.395)
Opšta odgovornost	512.119	(289.738)	222.381	497.413	(297.789)
Finansijski gubici	114.819	(11.150)	103.669	145.237	(23.489)
Troškovi pravne zaštite	797	-	797	887	-
Putno	96.682	-	96.682	223.826	-
Ostala neživotna osiguranja	116.810	(54.818)	61.992	77.183	(54.120)
UKUPNO	11.737.139	(3.130.810)	8.606.329	12.307.374	(2.890.424)
UKUPNO	11.737.139	(3.130.810)	8.606.329	12.307.374	(2.890.424)

U EUR	Bruto naknade šteta	31.12.2020.		31.12.2019.	
		Štete iz reosiguranja	Neto	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja
Nezgoda	1.007.149	(347.032)	660.117	914.757	(311.302)
Zdravstveno	348.733	-	348.733	492.685	-
Kasko	245.347	(122.603)	122.744	303.103	(146.077)
Transport	-	-	-	-	-
Imovina požar	72.067	(37.378)	34.689	60.117	(34.314)
Ostala imovina	193.588	(118.496)	75.092	178.138	(110.300)
Autoodgovornost	2.154.500	(69.259)	2.085.241	1.974.725	(67.078)
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-
Opšta odgovornost	8.962	-	8.962	26.744	(18.730)
Finansijski gubici	15.614	(4.481)	11.133	4.193	-
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-
Putno	48.883	-	48.883	60.801	-
Ostala neživotna osiguranja	4.460	-	4.460	37.082	-
UKUPNO	4.099.303	(699.249)	3.400.054	4.052.345	(687.800)
UKUPNO	4.099.303	(699.249)	3.400.054	4.052.345	(687.800)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (Nastavak)

Procjena nastalih, neprijavljenih šteta je podložna većem stepenu neizvjesnosti u odnosu na prijavljene štete. Aktuari prilikom obračuna IBNR koriste statističke tehnike na bazi istorijskih podataka, te u tom smislu postoji i veći rizik odstupanja nego kod RBNS šteta.

Run-off analiza rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta (bez troškova procjene i likvidacije šteta) na dan 31.12.2019, do dana 31.12.2020 je pokazala sledeće:

Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2019	Likvidirane štete nastale do 31.12.2019 prijavljene nakon 31.12.2019 likvidirane u periodu 01.01.2020 - 31.12.2020	Rezervisane nastale prijavljene štete nastale do 31.12.2019 prijavljene nakon 31.12.2019 u rezervaciji na dan 31.12.2020	(u EUR)
				Preostali iznos na dan 31.12.2020 za štete nastale do 31.12.2019 koje nisu prijavljene do 31.12.2020
01 Nezgoda	345.337	322.907	9.250	13.180 3,82%
02 Zdravstveno	73.267	49.488	754	23.025 31,43%
03 Kasko	47.958	27.216	3000	17.742 37,00%
04 Šinska vozila	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-
07 Transport	-	-	-	-
08 Imovina požar	41.937	5.707	10	36.220 86,37%
09 Ostala imovina	93.813	37.001	5.500	51.312 54,70%
10 Autoodgovornost	2.167.744	429.442	202.010	1.536.291 70,87%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-
13 Opšta odgovornost	46.599	8.962	1.000	36.637 78,62%
14 Krediti	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	4.524	3.624	-	900 19,90%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-
18 Putno osiguranje	20.410	17.280	-	3.130 15,34%
19 Ostala neživotna osiguranja	9.820	3.247	-	6.573 66,93%
UKUPNO	2.851.409	904.875	221.524	1.725.010 60,50%

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (Nastavak)

Od rezervisanog iznosa za nastale neprijavljene štete od 2.851.409 EUR na dan 31.12.2019, do dana 31.12.2020. je na nivou celog portfelja likvidirano 904.875 EUR, u stanju rezervisanih nastalih prijavljenih šteta na dan 31.12.2020. je 221.524 EUR, što znači da je od iznosa rezervisanih nastalih neprijavljениh šteta na dan 31.12.2019, na nivou cijelog portfelja preostalo još 1.725.010 EUR (60,50%) za nove prijave već nastalih šteta. Društvo je na dan 31.12.2020. rezervisalo 2.778.597 EUR na ime rezervisanih nastalih neprijavljenihshteta, pri čemu se iznos od 1.272.054 EUR odnosi na štete nastale do 31.12.2019, a koje još uvek nisu prijavljene do 31.12.2020. Imajući ovo u vidu, za run-off rezultat na dan 31.12.2020. god. se dobija sledeće:

Vrsta osiguranja	Preostali iznos na dan 31.12.2020 za štete nastale do 31.12.2019 koje nisu prijavljene do 31.12.2020	Rezervisani iznos na dan 31.12.2020 za štete nastale do 31.12.2019 koje nisu prijavljene do 31.12.2020	Run-off do dana 31.12.2020
01 Nezgoda	13.180	77.774	(64.593) -18,70%
02 Zdravstveno	23.025	6.420	16.604 22,66%
03 Kasko	17.742	8.451	9.291 19,37%
04 Šinska vozila	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-
07 Transport	-	-	-
08 Imovina požar	36.220	5.852	30.367 72,41%
09 Ostala imovina	51.312	9.521	41.791 44,55%
10 Autoodgovornost	1.536.291	1.152.654	383.638 17,70%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	-
13 Opšta odgovornost	36.637	7.454	29.182 62,62%
14 Krediti	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-
16 Finansijski gubici	900	280	620 13,70%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-
18 Putno osiguranje	3.130	3.278	(148) -0,73%
19 Ostala neživotna osiguranja	6.573	370	6.203 63,17%
UKUPNO	1.725.010	1.272.054	452.956 15,89%

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (Nastavak)

Ako se uzme u obzir rezervisani iznos na dan 31.12.2020. za štete nastale do 31.12.2019, a koje nisu prijavljene do 31.12.2020, koje je Društvo utvrdilo koristeći konzervativan pristup uzimajući u obzir negativan run-off rezultat u prošlosti, može se zaključiti da je iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2019. do dana 31.12.2020, na nivou celog portfelja precenjen za 452.956 EUR (15,89%). Međutim, radi se samo o proceni na dan 31.12.2020, dok se konačna dovoljnost rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2019. može utvrditi tek nakon prijave i likvidacije svih šteta nastalih do 31.12.2019. Naročito treba imati u vidu da više metoda za procenu rezervisanog iznosa na dan 31.12.2020. za štete nastale do 31.12.2019, a koje nisu prijavljene do 31.12.2020. daje rezultate koji međusobno značajno odstupaju.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora.

Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proisteći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereni na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereni na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- (a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- (b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- (c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Upravljanje rizicima

- (a) Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

- (b) Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna sredstva i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama i po tom osnovu Društvo je ostvarilo prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2020.	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
U EUR				
Finansijska imovina				
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	9.736.300	-	9.736.300
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.810.000	-	1.810.000
Potraživanja po osnovu premije	1.194.076	-	-	1.194.076
Ostala potraživanja	244.805	-	-	244.805
Gotovina	-	400.459	-	400.459
Ukupna finansijska imovina	1.488.881	11.946.759	-	13.435.640
Finansijske obaveze				
Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-
Ostale obaveze	(507.922)	-	-	(507.922)
Obračunati troškovi	(641.790)	-	-	(641.790)
Ukupne finansijske obaveze	(1.149.712)	-	-	(1.149.712)
Na dan 31.12.2019.	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
U EUR				
Finansijska imovina				
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	9.531.011	-	9.531.011
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.951.360	-	1.951.360
Potraživanja po osnovu premije	1.164.367	-	-	1.164.367
Ostala potraživanja	379.392	-	-	379.392
Gotovina	-	240.837	-	240.837
Ukupna finansijska imovina	1.593.759	11.723.209	-	13.316.968
Finansijske obaveze				
Obaveze iz finansiranja	-	-	(500.000)	(500.000)
Ostale obaveze	(887.673)	-	-	(887.673)
Obračunati troškovi	(763.935)	-	-	(763.935)
Ukupne finansijske obaveze	(1.651.608)	-	(500.000)	(2.151.608)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

(c) Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospijeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

	Ulaganja koja se drže do dospijeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2020.						
Kuponske državne obveznice	9.736.300	9.858.992	-	-	9.736.300	9.858.992
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.810.000	1.810.000	1.810.000	1.810.000
Ukupno	9.736.300	9.858.992	1.810.000	1.810.000	11.546.300	11.668.992
31. decembar 2019.						
Kuponske državne obveznice	9.531.011	9.815.908	-	-	9.531.011	9.815.908
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.951.360	1.951.360	1.951.360	1.951.360
Ukupno	9.531.011	9.815.908	1.951.360	1.951.360	11.482.371	11.767.268

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospijeća obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 31.12.2020., odnosno 31.12.2019.

Upravljanje ovim rizicima obavlja rukovodstvo Društva i služba finansija, računovodstva u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvoklasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva. Plasmani slobodnih novčanih sredstva su takođe definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	2020	2019
Hartije od vrijednosti	9.736.300	9.531.011
Depoziti kod banaka	1.810.000	1.951.360
Potraživanja za premiju	1.377.592	1.331.909
Ostala potraživanja	362.006	515.866
Ispravka vrijednosti	(300.717)	(304.016)
Neto knjigovodstvena vrijednost	12.985.181	13.026.130

Struktura potraživanja za premiju po ročnosti prikazana je u napomeni 20.

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospijeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i rejtinzi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 18.

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore (rejting Standard and Poor's (S&P) B+) sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospijeća prikazana je u napomeni 17.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka, gotovina na tekućim računima i hartije od vrijednosti. Društvo prati informacije u vezi emitentata hartija od vrijednosti i nastoji da se u plasmanima nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan bilansa stanja:

	2020	2019
Dužničke hartije od vrijednosti - ulaganja koja se drže do dospjeća	9.736.300	9.531.011
Potraživanja od banaka	1.810.000	1.951.360
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	2.161.255	1.984.968
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.438.881	1.543.759
Gotovina	<u>400.459</u>	<u>240.837</u>
Ukupno	<u>15.546.894</u>	<u>15.251.936</u>

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja sredstava u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije sredstava po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.)

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite i državne obveznice kod banaka uz najpovoljniju kamatnu stopu. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtijeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Sljedeće tabele predstavljaju strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine, na osnovu nediskontovanih ugovorenih obaveza:

Na dan 31.12.2020. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice					
	1.818.050	-	5.231.241	2.687.009	9.736.300
Potraživanja od banaka – depoziti	1.710.000	100.000	-	-	1.810.000
Potraživanja po osnovu premije	1.179.449	8.958	5.216	453	1.194.076
Ostala potraživanja	185.672	54.222	4.911	-	244.805
Gotovina	400.459	-	-	-	400.459
Ukupna finansijska imovina	5.293.630	163.180	5.241.368	2.687.462	13.385.640

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	(507.922)	-	-	-	(507.922)
Obračunati troškovi	(641.790)	-	-	-	(641.790)
Ukupne finansijske obaveze	(1.149.712)				(1.149.712)

Na dan 31.12.2019. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice					
	5.167.653	604.941	2.063.494	1.694.923	9.531.011
Potraživanja od banaka – depoziti	1.851.360	100.000	-	-	1.951.360
Potraživanja po osnovu premije	1.141.132	13.541	6.731	2.963	1.164.367
Ostala potraživanja	320.539	47.058	11.795	-	379.392
Gotovina	240.837	-	-	-	240.837
Ukupna finansijska imovina	8.721.552	765.540	2.082.020	1.697.886	13.266.967

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	(500.000)	-	-	-	(500.000)
Ostale obaveze	(887.673)	-	-	-	(887.673)
Obračunati troškovi	(763.935)	-	-	-	(763.935)
Ukupne finansijske obaveze	(2.151.608)				(2.151.608)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2020. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 4.611.728 (31.12.2019: EUR 4.854.060), prenosnu premiju u iznosu od EUR 6.691.139 (31.12.2019: EUR 6.350.465), kao i rezerve za neistekle rizike u iznosu od EUR 68.789 (31.12.2019: EUR 83.776).

Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2020. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamernih i namernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i uslijed nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova;
- 5) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica iz odredbe pod 1) ovog stava i zaposlenih u društvu;
- 6) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 7) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 8) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 9) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Društvo sprovodi proces identifikacije Operativnih rizika, u skladu sa Solventnost I lokalnom regulativom i metodologijom Grupe, koji se sastoji od:

- Prikupljanje podataka o gubicima (Loss Data Collection);
- Samoprocena rizika (Risk Self Assessment).

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Učestalosti). Društvo ne poseduje razvijen interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventonst II regulativa ne stupi na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahteva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću meru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primjenjuje Heat Map-u koju redovno ažurira. U cilju umanjenja najznačajnijih rizika Društvo primjenjuje odgovarajuće mjere i prati rizike koji nisu trenutno u fokusu. Restrukturiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativni model (Target Operating Model – TOM) u Društvu ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društvu da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanji broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih. Kontinuirano se prati zakonsko okruženje. Društvo je uspostavilo i funkciju praćenja usklađenosti poslovanja. Društvo je primijenilo „Heat Map“-u koja se redovno ažurira kako bi pratili najznačajnije rizike.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize pretnje (*thread scenarios*) i putem ekpertske procjene. Procjenjeni rizici se klasificiraju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive marginе solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenarija. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

		Iznos rizika				
		nizak	srednji	visok	kritičan	
		0,1% - 1%	1% - 5%	5% - 10%	>10%	od GR
Verovatnoća	Visoka	10% - 100%				
	Srednja	5% - 10%				
	Niska	0% - 5%				

Tabela: Matrica vrednovanja merljivih rizika

Za nemjerljive rizike nije moguće kvantifikovati uticaj ni vjerovatnoću njihovog nastanka.

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uparuje obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat nakon poreza korigovan za rizik, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Društvo stvara ciljne portfelje za svaki značajni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje Društvo koristi da bi profitabilno finansiralo svoje obaveze unutar prihvatljivog nivoa rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivu prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditni kvalitet. Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

Pregled finansijske imovine i finansijskih obaveza dat je u tabeli u nastavku:

U EUR	2020		2019	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000		50.000	
Kuponske državne obveznice	9.736.300		9.531.011	
Depoziti	1.810.000		1.951.360	
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	-		1.164.367	
Ostala potraživanja	-		379.392	
Gotovina	400.459		240..837	
Obaveze iz finansiranja		-		(500.000)
Ostale obaveze iz osiguranja		(507.922)		(887.673)
Obračunati troškovi		(641.790)		(763.935)
UKUPNO	11.996.759	(1.149.712)	13.316.968	(2.151.608)

6.4. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/2013) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 46/13 od 02.10.2013.).

U skladu sa gore navedenim, na dan 31. decembar 2020. godine izračunat je garantni kapital i margina solventnosti Društva:

U EUR	2020		2019	
Kapital Društva		4.129.415		3.964.180
Garantni kapital Društva		4.129.295		3.963.585
Margina solventnosti		1.959.824		2.100.302
Minimalni akcijski kapital		3.000.000		3.000.000

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost se definiše kao „cijena koja bi bila ostvarena prilikom prodaje sredstva ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja“.

U zavisnosti od karakteristike podataka (inputa) koji su korišćeni prilikom utvrđivanja fer vrijednosti, fer vrijednost se klasificuje u jedan od tri nivoa. Najveću pouzdanost ima fer vrijednost nivoa 1, zatim fer vrijednost nivoa 2, i na kraju, najmanji nivo pouzdanosti ima fer vrijednost nivoa 3.

U nastavku je hijerarhijski redosled nivoa određivanja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza:

1. Fer vrijednost nivoa 1 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cijena na aktivnim tržištima kod kojih nije vršeno bilo kakvo usklajivanje a koje se odnose na identična sredstva ili obaveze. Fer vrijednost nivoa 1 je karakteristična za Finansijska sredstva (HOV) za koja postoji aktivno i likvidno tržište.
2. Fer vrijednost nivoa 2 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cena za slična sredstva kojima se trguje na aktivnom i likvidnom tržištu ili vrednost koja je dobijena na bazi korigovanih kotiranih cena za identična sredstva kojima se trguje na neaktivnom i nelikvidnom tržištu.
3. Najmanju pouzdanost sa sobom nosi fer vrijednost nivoa 3 koja se dobija na bazi inputa koji nisu uočljivi na tržištu. Najčešće je reč o fer vrijednosti koja se dobija primenom različitih modela procjene koji kao podatke (inpute) koriste pretpostavke razvijene od strane menadžmenta. Fer vrijednost nivoa 3 je karakteristična za Nematerijalnu imovinu i Nekretnine, postrojenja i opremu.

Uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrednosti na dan 31.12.2020. i 31.12.2019. za kuponske državne obveznice i potraživanja od banaka za depozite dat je u napomeni 6.3. u okviru cjenovnog rizika. Finansijske obaveze Društva su kratkoročne a njihova fer vrijednost je jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

u EUR	2020	2019
Obračunate bruto premije neživotnih osiguranja	11.737.139	12.307.374
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(3.130.810)	(2.890.424)
Promjene bruto prenosnih premija	(340.673)	(370.751)
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	136.629	(64.521)
Ukupno	8.402.286	8.981.678

u EUR	2020					2019				
	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za reos. dio	Neto premija	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za reos. dio	Neto premija
Nezgoda	1.580.649	(508.430)	75.032	(10.493)	1.136.757	2.335.451	(597.646)	(493.959)	23.686	1.267.532
Zdravstveno	800.648	-	(82.284)	-	718.364	723.165	-	8.390		731.555
Kasko	561.564	(212.247)	68.295	(41.937)	375.676	668.475	(285.908)	55.554	(35.930)	402.191
Transport	14.917	7.139	(7)	(18)	22.031	16.291	(9.712)	617	(300)	6.896
Imovina požar	559.854	(350.149)	5.097	15.372	230.174	439.332	(262.364)	14.732	(37.176)	154.524
Ostala imovina	1.983.702	(1.593.004)	(215.325)	188.355	363.727	1.660.109	(1.194.143)	(43.723)	(28.912)	393.331
Autoodgovornost Odgovornost plovni objekti	5.313.542	(77.103)	(154.278)	0	5.082.161	5.423.572	(111.858)	160.400	-	5.472.114
Opšta odgovornost	81.036	(41.310)	5.217	(4.115)	40.828	96.433	(53.395)	(6.878)	3.371	39.532
Finansijski gubici Troškovi pravne zaštite	512.119	(289.738)	(14.544)	(593)	207.244	497.413	(297.789)	(44.391)	21.283	176.516
Putno Ostala neživotna osiguranja	114.819	(11.150)	(25.933)	(9.475)	68.261	145.237	(23.489)	(39.321)	11.627	94.054
	797	-	24	0	821	887	-	(65)	-	822
	96.682	-	9.529	0	106.211	223.826	-	4.604	-	228.430
Ukupno	116.810	(54.818)	(11.495)	(466)	50.030	77.183	(54.120)	13.287	(22.170)	14.181
	11.737.139	(3.130.810)	(340.673)	136.629	8.402.285	12.307.374	(2.890.424)	(370.751)	(64.521)	8.981.678

9. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

u EUR	2020	2019
Prihodi od prodaje zelene karte	174.373	264.180
Prihodi od drugih usluga - naplata obezvrijedjenih potraživanja	46.215	80.553
Prihodi od drugih usluga	134.813	12.746
Prihodi od uslužnih šteta	-	7.476
Ukupno	355.400	364.955

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Obračunate bruto naknade šteta	4.099.303	4.052.345
Troškovi vezani za naknadu šteta	173.658	218.557
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	(48.292)	(62.264)
Umanjenjene za udio reosiguravača u naknadama šteta	(699.249)	(687.800)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	(95.301)	343.805
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio	(35.593)	82.659
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljenе štete	(72.812)	(45.760)
Umanjenje za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljenе štete	(4.064)	(20.975)
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	(74.219)	29.366
Ukupno	3.243.430	3.909.932

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja prikazane su kao što slijedi:

	2020										
u EUR	Obračunate bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanj a	Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranj a	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama šteta	Promjene bruto rezervisanj a za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisa nja za nastale prijavljen e štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisanj a za nastale neprijavljen e štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanjim a za nastale neprijavljene štete	Promjena rezervisanj a za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
Nezgoda	1.007.149	26.146	-	-	(347.032)	(9.246)	4.863	12.147	(964)	(2.205)	691.858
Zdravstveno	348.733	9.053	-	-	-	(5.671)	-	1.247	-	(548)	352.814
Kasko	245.347	12.250	(141)	-	(122.603)	(15.599)	7.799	11.923	(6.468)	(1.746)	130.762
Plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Imovina požar	72.067	4.247	-	-	(37.378)	(15.032)	7.516	(1.171)	585	(4.468)	26.366
Ostala imovina	193.588	11.408	-	-	(118.496)	(10.078)	5.039	1.116	(557)	(2.105)	79.915
Autoodgovornost Odgovornost plovni objekti	2.154.500	107.574	(48.151)	-	(69.259)	(29.631)	(60.170)	(89.452)	-	(60.178)	1.905.233
Opšta odgovornost	8.962	528	-	-	(4.481)	2.990	(640)	(6.682)	3.341	(2.304)	1.714
Finansijski gubici	15.614	920	-	-	-	575	-	1.318	-	55	18.482
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Putno Ostala neživotna osiguranja	48.883	1.269	-	-	-	(13.609)	-	(4.180)	-	(653)	31.710
	4.459	263	-	-	-	-	-	922	-	(68)	5.576
Ukupno	4.099.302	173.658	(48.292)	-	(699.249)	(95.301)	(35.593)	(72.812)	(4.063)	(74.220)	3.243.430

	2019										
	Obračunate bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanja	Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama šteta	Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanju ma za nastale neprijavljene štete	Promjena rezervisanja za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
u EUR											
Nezgoda	914.757	39.954	-	-	(311.302)	46.346	(12.627)	(1.736)	(13.396)	(943)	661.053
Zdravstveno	492.685	56.651	-	-	-	-6.182	-	6.552	-	(482)	549.224
Kasko Plovni objekti	303.103	16.051	(10.949)	-	(146.077)	(5.189)	2.594	(1.876)	1.436	80	159.173
Transport	-	-	-	-	-	(2.000)	1.000	(2.751)	357	(402)	(3.796)
Imovina požar	60.117	2.955	-	-	(34.314)	169.707	(84.854)	(714)	(709)	10.560	122.748
Ostala imovina	178.138	8.060	-	-	(110.300)	18.103	(9.051)	1.417	1.375	(24)	87.718
Autoodgovornost Odgovornost plovni objekti	1.974.725	88.771	(51.315)	-	(67.078)	84.621	198.824	(70.606)	-	18.574	2.176.516
Opšta odgovornost Finansijski gubici Troškovi pravne zaštite	26.744 4.193	1.315 206	-	-	(18.730) (438)	24.744 (438)	(13.227) (160)	20.078 (10.039)	1.575 (110)	32.460 3.691	
Putno Ostala neživotna osiguranja	60.801	3.052	-	-	-	14.621	-	(880)	-	295	78.889
	37.082	1.542	-	-	-	(528)	-	4.916	-	241	43.253
Ukupno	4.052.345	218.557	(62.264)	-	(687.801)	343.805	82.659	(45.760)	(20.976)	29.364	3.909.934

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja se odnose na:

u EUR	2020	2019
Troškovi za preventivu	160.765	154.055
Vatrogasni doprinos	26.398	21.620
Troškovi doprinosa Garantnom fondu	227.041	225.832
Troškovi nadzornog organa	121.843	113.503
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	61.392	74.603
Ostali neto troškovi osiguranja	525.333	541.423
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	596	2.864
Druge rezervacije	7.716	48.784
Ukupno	1.131.085	1.182.685

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

Doprinos Garantnom fondu za 2020. obračunat je i evidentiran u skladu sa Odlukom o visini doprinosa Garantnom fondu za 2020. godinu (Službeni list CG, br. 85/2018, donijetom od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja). Doprinos je utvrđen je po stopi od:

- a) 4,06% od bruto fakturisane premije u 2019. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja; osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima,
- b) 0,406% od bruto fakturisane premije u 2019. godini za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

U skladu sa članom 175 Zakona o osiguranju i člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Službeni list CG“, br. 26/15 od 26.05.2015. i 38/15 od 17.07.2015.) godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije. Kao osnovica za utvrđivanje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini uzima se bruto premija ostvarena u prethodnoj godini.

Vatrogasni doprinos obračunat je u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016.) prema kojem su osiguravajuća društva dužna da izdvajaju i uplaćuju sredstva u Fond za zaštitu i spasavanje, i to u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti. Vatrogasni doprinos obračunava se i plaća počev od 01.07.2017. godine.

Ostali neto troškovi osiguranja odnose se na rashode nastale po osnovu učešća u pozitivnom tehničkom rezultatu, storniranja i raskida polisa prethodnih perioda, odobrenih popusta i usluga asistencije na putu. Druge rezervacije odnose se na rezervacije za ispravke potraživanja po osnovu regresnih šteta i datih avansa.

12. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja za period 01.01. – 31.12.2020. iznose EUR 3.908.872 (2019: EUR 4.370.374) i imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Troškovi sticanja osiguranja	2.500.671	3.560.741
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	411.221	110.379
Amortizacija	28.983	21.649
Neto zarade zaposlenih	434.949	318.733
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	276.857	196.720
Drugi troškovi rada	89.754	112.632
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	801.560	628.085
Materijalni troškovi	53.389	25.809
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	258.254	252.722
Troškovi zakupnina	74.660	66.700
Premija osiguranja	46.575	45
Troškovi platnog prometa	1.078	41.001
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	43.426	15.338
Drugih usluga	529.171	380.057
Ostali troškovi usluga	953.164	755.863
Drugi troškovi	35.344	42.700
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(875.460)	(774.852)
Ukupno:	<u>3.908.872</u>	<u>4.370.374</u>

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškove ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja su razgraničeni u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

13. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

u EUR	2020	2019
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	232.510	303.424
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	-	(3.260)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	232.510	300.164
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	61.927	146.623
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(18.859)	(76.636)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	43.068	69.987
Ukupno	275.578	370.151
u EUR	2020	2019
Prihodi od kamata na oročene depozite	41.587	19.201
Prihodi od kamata na sredstva po vidjenju i drugi kamatni prihodi	-	166
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	249.351	360.041
Finansijski prihodi:	290.937	379.408
Rashodi kamata	(18.859)	(28.588)
Finansijski rashodi:	(18.859)	(28.588)
Drugi prihodi	3.500	70.639
Drugi rashodi	-	(51.308)
Ukupno:	3.500	19.331
Ukupno:	275.578	370.151

14. POREZ NA DOBIT

	2020	2019
u EUR		
Tekući porez	24.743	-
Odloženi porezi	14.007	4.781
Ukupno	38.750	4.781

Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja:

	2020	2019
Dobit/gubitak poslovne godine	818.667	170.017
Teorijski porez na dobit po stopi od 9%	73.680	15.301
Usklađivanje prihoda i rashoda		
Troškovi i prihodi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	1.328	48
Amortizacija obračunata u finansijskim izvještajima	4.028	3.890
Amortizacija obračunata za poreske svrhe	(3.648)	(4.084)
Poreski gubitak za koji nije kreirano odloženo poresko sredstvo	(50.646)	-
Poreska obaveza na dan 31. decembar	24.743	-

Obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza:

	Stanje na 31.12.2019.	Promjena	Stanje na 31.12.2020.
U EUR			
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	58.752	(16.070)	42.682
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	2.159	2.063	4.222
Odloženo poresko sredstvo	60.911	(14.007)	46.904

	Stanje na 31.12.2018.	Promjena	Stanje na 31.12.2019.
U EUR			
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	63.057	(4.305)	58.752
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	2.636	(477)	2.159
Odloženo poresko sredstvo	65.693	(4.782)	60.911

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Na dan 31.12.2020. godine nematerijalna imovina u iznosu od EUR 119 (31.12.2019: EUR 594) predstavlja ulaganje u programe za računare i licence.

Promjene na nematerijalnoj imovini su kao što slijedi:

u EUR	2020	2019
Nabavna vrijednost		
Stanje 1. januara	269.930	269.930
Nabavka	-	-
Stanje 31. decembra	269.930	269.930
Ispravka vrijednosti		
Stanje 1. januara	(269.335)	(268.019)
Amortizacija	(475)	(1.317)
Stanje 31. decembra	(269.811)	(269.336)
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	119	594

16. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

u EUR	2020	2019
Kancelarijski nameštaj	17.493	25.513
Kompjuterska i ostala oprema	45.801	39.295
Automobili	81.951	102.168
Ulaganje na tujim osnovnim sredstvima	1.037	3.171
Stanje na dan 31. decembra	146.282	168.147

Promjene na nekretninama i opremi su kao što slijedi:

U EUR	Sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja				Kompjuterska i ostala oprema				Ulaganja na tudim nekretninama, postrojenjima i opremi				Ukupno	
	Namještaj		Automobili		2020		2019		2020		2019		2020	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Nabavna vrijednost														
Stanje 1.1.	8.250	8.250	84.381	83.012	217.498	196.811	239.380	193.936	19.521	19.521	569.029	501.529		
Nabavka	0	0	326	1.369	22.093	20.687	-	45.444	-	-	22.419	67.500		
Prodaja	-	-	-	-	-	-	-	(19.290)	-	-	-	(19.290)	-	-
Stanje 31. 12.	8.250	8.250	84.707	84.381	239.590	217.498	220.090	239.380	19.521	19.521	572.158	569.029		
Ispravka vrijednosti														
Stanje 1. januara	(7.733)	(7.488)	(60.868)	(52.830)	(178.720)	(162.557)	(137.212)	(122.241)	(16.350)	(14.080)	(400.882)	(359.195)		
Amortizacija	(143)	(245)	(6.346)	(8.038)	(15.444)	(16.163)	(20.217)	(14.971)	(2.134)	(2.269)	(44.284)	(41.687)		
Prodaja	-	-	-	-	-	-	-	19.290	-	-	-	19.290	-	-
Stanje 31.12.	(7.876)	(7.733)	(67.214)	(60.868)	(194.164)	(178.720)	(138.139)	(137.212)	(18.483)	(16.350)	(425.876)	(400.882)		
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.	374	517	17.493	23.513	45.427	38.778	81.951	102.168	1.037	3.171	146.282	168.147		

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Dugoročna finansijska ulaganja obuhvataju:

u EUR	2020	2019
Ulaganje u obveznice	7.918.251	4.363.358
Učešće u kapitalu NBOCG	100.000	50.000
Ulaganje u dugoročni depozit	50.000	100.000
Ukupno	8.068.251	4.513.358

Hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) – se odnose na obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasificira kao finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospijeća	2020	2019
Serija 2020	3,875%	18.03.2020.	-	5.167.653
Serija 2021	5,750%	10.03.2021.	1.818.050	604.941
Serija 2024	3,000%	23.04.2024.	2.054.290	2.063.494
Serija 2025	3,375%	21.04.2025.	3.176.952	697.849
Serija 2026	3,500%	23.04.2026.	501.461	501.750
Serija 2027	2,875%	16.12.2027.	1.689.809	-
Serija 2029	2,550%	03.10.2029.	495.740	495.324
Ukupno			9.736.302	9.531.011

Društvo je potpisivanjem Ugovora o pristupanju Nacionalnom Birou Osiguravača Crne Gore i uplatom suosnivačke kvote od 50.000 EUR postalo suosnivač istog sa alikvotnim udjelom od 1/6.

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Na dan 31.12.2020. Društvo je imalo ulaganja u kratkoročne i dugoročne depozite kod poslovnih banaka. Struktura finansijskih ulaganja u depozite sa stanjem na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine je sljedeća:

Naziv banke	Rejting	31.12.2020			31.12.2019.		
		Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita
Addiko							
Banka Addiko	Ba3	31.07.2021	1,20%	350.000	31.07.2020	1,80%	350.000
Banka Addiko	Ba3	09.09.2021	1,65%	260.000	06.07.2020	1,65%	140.000
Banka Societe General banka	Ba3	30.05.2021	1,15%	550.000	-	-	-
Hipotekarna banka	Nije dostupan	-	-	-	30.08.2020	0,60%	371.360
Addiko	Nije dostupan	-	-	-	09.09.2020	1,25%	100.000
Banka Komercijalna banka AD	Ba3	30.09.2021	1,65%	550.000	03.09.2020	1,65%	260.000
Budva Komercijalna banka AD	Nije dostupan	-	-	-	02.08.2020	1,50%	330.000
Budva Erste banka	Nije dostupan	14.05.2022	2,00%	100.000	14.05.2022	2,00%	100.000
Stanje na dan 31.12.	A-	-	-	-	31.01.2020	0,05%	300.000
				1.810.000			1.951.360

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva Društva kod poslovnih banaka u iznosu od EUR 400.459 (2019: EUR 240.837). Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2020	2019
CKB	300.094	67.193
NLB	7.276	13.253
Erste banka	56.705	67.452
Societe General banka	-	36.459
Hipotekarna banka	710	5.615
Atlas banka	11.040	11.040
Komercijalna banka Budva	3.006	915
Addiko banka	9.399	2.092
Prva banka	3.321	12.709
First Financial bank	719	923
Lovćen banka	8.188	23.187
Ukupno	400.459	240.837

20. KRATKOROČNA POTAŽIVANJA

Potaživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Potaživanja po osnovu premije osiguranja	1.377.592	1.331.909
Potaživanja za udjele u naknadama šteta	-	-
Potaživanja po osnovu prava na regres	3.458	10.561
Potaživanja po osnovu datih avansa	142.961	253.822
Ostala potraživanja	215.587	251.484
	1.739.598	1.847.775
Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(183.516)	(167.542)
- potraživanja po osnovu prava na regres	(1.318)	(4.033)
- potraživanja po osnovu datih avansa	(6.348)	(18.553)
- ostala potraživanja	(109.535)	(113.889)
	(300.717)	(304.016)
Stanje na dan 31. decembra	1.438.881	1.543.759

Starosna struktura neto potraživanja po osnovu premije osiguranja data je sljedećim prikazom:

u EUR	2020	2019
do 30 dana	832.372	917.692
od 31 do 60 dana	159.624	104.321
od 61 do 90 dana	132.642	42.001
od 91 do 270 dana	67.220	93.785
preko 270 dana	2.218	6.568
	1.194.076	1.164.367

21. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama ima sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	1.483.579	1.346.950
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	677.675	638.018
Stanje na dan 31. decembra	2.161.255	1.984.968

22. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Odloženi troškovi sticanja osiguranja	1.378.975	1.790.197
Unaprijed obračunate kamate - obveznice	218.089	239.171
Unaprijed obračunate kamate - depoziti	9.463	8.625
Unaprijed plaćeni troškovi	102.095	74.558
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	139.925	118.468
Stanje na dan 31. decembra	1.848.547	2.231.019

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja su razgraničeni na period trajanja osiguranja. Razgraničenje troškova sticanja osiguranja je izvršeno srazmjerno učešću prenosne premije u bruto premiji. Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničene popuste na premije osiguranja.

23. KAPITAL I REZERVE

23.1. Osnovni kapital

u EUR	2020	2019
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.565.585)	(4.730.820)
Dobit/gubitak tekuće godine	779.917	165.235
4.909.332	4.129.415	

Na dan 31. decembra 2020. godine, akcijski kapital Društva čini 86.950 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 100 po akciji.

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine je prikazana u narednoj tabeli:

U EUR	31.12.2020.		31.12.2019.	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
UNIQA Österreich Versicherungen AG	8.695.000	100,00	8.672.500	99,74
Unika Versicherungen AG, Austrija	-	-	22.500	0,26
Ukupno	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00

23. KAPITAL I REZERVE (NASTAVAK)

23.1. Osnovni kapital (Nastavak)

Dana 08.12.2020. godine akcionar Društva UNIQA International AG spojio sa svojom sestrom kompanijom - društvom UNIQA Österreich Versicherungen AG. Od dana registracije spajanja u Trgovinskom sudu u Beču (08.12.2020. godine) akcionar UNIQA International AG je prestalo da postoji, a cjelokupna imovina i vlasnička prava ovog društva su prešla na UNIQA Österreich Versicherungen AG. Predmetna promjena je registrovana u Centralnom registru Centralno klirinško depozitarnog društva a.d. Podgorica dana 25.12.2020. godine.

23.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

	Margina solventnosti
I Rezultat	1.782.496
II Rezultat	968.113
Prethodna godina	2.100.302
Rezervisane štete u samopridržaju tekuće godine	3.934.053
Rezervisane štete u samopridržaju prethodne godine	4.216.042
Koeficijent	1
Usvojeno	1.959.824

23.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

	2020	2019
u EUR		
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.565.585) 4.129.415	(4.730.820) 3.964.180
Nematerijalna imovina	(119)	(594)
I OSNOVNI KAPITAL	4.129.295	3.963.585
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	4.129.295	3.963.585
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	4.129.295	3.963.585

23. KAPITAL I REZERVE (NASTAVAK)

23.3. Adekvatnost kapitala (Nastavak)

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 4.129.295 i veći je od marge solventnosti (koja za period 31.12.2020. iznosi EUR 1.959.824), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 4.129.295 i veći je od 1/3 marge solventnosti), što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 201a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2020. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

Struktura bruto tehničkih rezervi data je u sljedećem prikazu:

u EUR	2020	2019
Bruto prenosne premije	6.691.139	6.350.465
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.621.042	1.716.343
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljenе štete	2.778.597	2.851.409
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	212.089	286.308
Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	113.019	181.808
Stanje na dan 31. decembra	11.415.885	11.386.333

Društvo je na bazi Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike (Sl. List CG br. 054/18) od 31.07.2018 uvelo obračun tehničkih rezervi za neistekle rizike za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

Promjene na bruto prenosnoj premiji u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2020	2019
Prenosna premija, stanje na dan 1. Januar	6.350.465	5.979.715
Promjena prenosne premije u toku godine	340.673	370.750
Ukupno prenosna premija na 31. Decembar	6.691.139	6.350.465

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (NASTAVAK)

Promjene na rezervisanim štetama u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2020	2019
Rezervisane nastale prijavljene štete, stanje na dan 1. januar	1.716.343	1.372.538
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u toku godine	(95.301)	343.805
Rezervisane nastale prijavljene štete na dan 31. decembar	1.621.042	1.716.343
Rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete, stanje na dan 1. januar	2.851.409	2.897.169
Promjene rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete u toku godine	(72.812)	(45.760)
Rezervisanja nastale a neprijavljenе štete na dan 31. decembar	2.778.597	2.851.409
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 1. januar	286.308	256.942
Promjene rezervisanja za za troškove likvidacije šteta u toku godine	(74.219)	29.366
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta na dan 31. decembar	212.089	286.308
Ukupno bruto rezervisanja za štete na 31. decembar	4.611.728	4.854.060

Promjene na rezervama za neistekle rizike u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2020	2019
Rezerve za neistekle rizike, stanje na dan 1. januar	181.808	98.032
Promjena rezervi za neistekle rizike u toku godine	(68.789)	83.776
Ukupno rezerve za neistekle rizike na 31. decembar	113.019	181.808

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Na dan 31.12.2020. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	1.710.000	14,98%
Obveznice I druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	7.544.631	66,09%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2.161.255	18,93%
UKUPNO:	11.415.886	100,00%

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (NASTAVAK)

Na dan 31.12.2019. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	1.851.360	16,26%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	7.550.006	66,31%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	1.984.968	17,43%
UKUPNO:	11.386.334	100,00%

Struktura državnih obveznica po ročnosti prikazana je u napomeni 16, a struktura ulaganja depozita po bankama i ročnosti u napomeni 17.

25. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Obaveze po osnovu šteta	3.866	4.742
Obaveze za povrate sredstva	59.894	60.267
Obaveze za premiju reosiguranja	272.390	433.005
Obaveze za porez na premiju	80.493	68.312
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	-	500.000
Obaveze prema dobavljačima	53.647	230.807
Obaveze prema zaposlenima	88	3.110
Ostale obaveze	37.543	87.429
Stanje na dan 31. decembra	507.922	1.387.673

26. DUGOROČNE OBAVEZE

u EUR	2020	2019
Druge finansijske obaveze - zajam	-	500.000
Stanje na dan 31.12.	-	500.000

Zajam odobren od strane UNIQA Insurance Group AG (Ugovor o zajmu br. 18758/19 od 04.07.2019. godine) vraćen je u junu 2020 godine.

27. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2020	2019
Ukalkulisani troškovi	641.790	754.963
Ukalkulisana kamata na zajam	-	8.972
Doprinos za preventivu	169.417	93.756
Stanje na dan 31. decembra	811.206	857.691

Ukalkulisani troškovi odnose se na troškove iz redovnog poslovanja.

28. POVEZANA LICA

28.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Vlasnik Društva je UNIQA Internationale AG Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 100,00% akcija Društva.

28.2. Transakcije sa povezanim licima

- a) Pregled transakcija sa povezanim pravnim licima s kojima je Društvo imalo pravne poslove i transakcije tokom 2020. odnosno 2019:

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2020	2019
		2020	2019
AKTIVA			
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Uniqa RE AG, Zurich	677.675	636.308
Ostala potraživanja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	1	-
Ostala potraživanja	UNIQA IT Services	3.420	-
AVR-Unaprijed plaćeni troškovi - licence	Raiffeisen Informatik Consulting	15.456	15.479
		696.551	651.787
PASIVA	Naziv povezanog lica	2020	2019
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	91	142
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Neživotno osiguranje ado Beograd	47.589	-
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	1.588
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	8.972
PVR- ukalkulisani troškovi	sTech	-	0
PVR- ukalkulisani troškovi	Uniqa IT Services	8.748	13.253
Obaveze za premiju reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	255.624	433.005
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	-	35.882
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	33.656	133.985
Obaveze prema društvima iz grupe	sTech doo Beograd	55.042	36.403
Obaveze prema društvima iz grupe	Uniqa IT Services	-	7.678
Druge kratkoročne obaveze iz finansiranja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	500.000
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	(1.357.861)	(1.185.852)
		(957.112)	(14.944)

28. POVEZANA LICA (NASTAVAK)

28.2. Transakcije sa povezanim licima (Nastavak)

BILANS USPJEHA u EUR PRIHODI	Naziv povezanog lica	2020	2019
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	-	-
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniq RE AG, Zurich	(2.366.017)	(2.224.441)
Promjene prenosne premije reosiguravajući dio	Uniq RE AG, Zurich	(172.009)	(105.856)
		<u>(2.538.026)</u>	<u>(2.330.297)</u>
RASHODI	Naziv povezanog lica	2020	2019
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Uniq RE AG, Zurich	(682.311)	(660.536)
Umanjenje rashoda po osnovu smanjenja rezervisanih šteta reosiguravajući dio	Uniq RE AG, Zurich	(41.367)	(126.371)
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Uniq RE AG, Zurich	(782.796)	(727.191)
Konsultantske usluge	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	162.875	95.168
Konsultantske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	1.475	3.255
Konsultantske usluge Neproizvodne usluge - edukacija	UNIQA Insurance Group AG, Wien	106.380	182.182
	UNIQA Insurance Group AG, Wien	3.162	-
Troškovi održavanje servera i mreže	sTech doo, Beograd	220.168	145.891
Troškovi održavanje servera i mreže	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	101.579	24.479
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	25.535	58.263
Troškovi kamate za zajam	UNIQA Insurance Group AG, Wien	8.678	26.328
Troškovi licence IT	Raiffeisen Informatik Consulting	31.020	-
Naknade zaposlenima	UNIQA Österreich Versicherungen AG, Wien	-	9.091
Naknade zaposlenima	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	-	6.000
Drugi rashodi	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	-	40.357
		<u>(845.602)</u>	<u>(923.084)</u>

Napomene uz finansijske izvještaje za 2020. godinu Uniqa neživotno osiguranje a.d. Podgorica

28. POVEZANA LICA (NASTAVAK)

28.2. Transakcije sa povezanim licima (Nastavak)

b) Prenosi zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA životnog i UNIQA neživotnog osiguranja ad, izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešča, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja, u neto iznosu od EUR 28.497 (2019: EUR 27.624).

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2020	2019
Ostala potraživanja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	3.581	8.662
		3.581	8.662
BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2020	2019
Rashodi Prenos troškova sa UNIQA životnog osiguranja / uvećanje troškova	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	28.497	27.624
		28.497	27.624

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2020. i 2019. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

29. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembar 2020. godine na rezervacijama za 141 sudske spor po osnovu odštetnih zahtjeva i ima rezervisan iznos od EUR 909.204,26. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilansa stanja.

U Društvu nisu zabilježeni događaji nakon dana bilansa.

U Podgorici, 19.04.2021. godine

Potpisano u ime UNIQA neživotno osiguranje a.d. Podgorica:

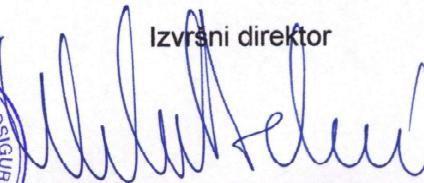
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izveštaja

Ivana Pavlović

Izvršni direktor

Nela Belević